

توانا بود هر که دانا بود

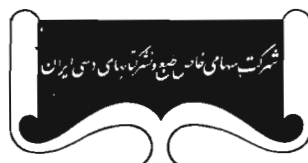
وزارت آموزش و پرورش

فارسی

برای سال پنجم ادبی

حق چاپ محفوظ

چاپ و توزیع از :

۱۳۵۴

این کتاب که به وسیله آقایان: جلال‌الدین همایی، دکتر رضازاده شفق، عبدالرحمن فرامرزی، دکتر ذبیح‌الله صفا، دکتر علی‌اکبر شهیابی، احمد کوشا، اسماعیل والی‌زاده نگارش یافته، بر طبق ماده ۳ قانون کتابهای درسی و اساننامه سازمان کتابهای درسی ایران برای تدریس در دبیرستانها برگزیده شده است.

تصویر روی جلد: اسفندیار (مأخوذ از شاهنامه بایسنقری).

توضیح

قطعات برگزیده در این کتاب، اعم از ادبیات قدیم یا معاصر، بانسخی که به طبع انتقادی رسیده دقیقاً مقابله شده است (جز موارد معدودی که به علت نبودن چاپ انتقادی این امر میسر نبوده است). از جمله کتابهایی که در مقابله از آنها استفاده شده است شاهنامه فردوسی چاپ بروخیم (از روی چاپ وولرس)، مثنوی به تصحیح نیکلسون، کلیات سعدی به تصحیح فروغی، دیوان حافظ به تصحیح علامه قزوینی، خمسه نظامی به تصحیح وحید دستگردی، کلیات شمس به تصحیح بدیع الزمان فروزانفر، گنج سخن تألیف دکتر ذبیح‌الله صفا، کلیله و دمنه به تصحیح مجتبی مینوی، مرزبان‌نامه و سفرنامه ناصر خسرو و راحة الصدور و جهان‌نگشای جوینی (هر چهار کتاب چاپ اروپا)، تاریخ سیستان و محمل‌التواریخ و القصص به تصحیح ملک‌الشعرای بهار، التفهیم به تصحیح جلال‌الدین همایی، دیوان منوچهری و فرخی و عنصری هر سه کتاب به تصحیح دبیرسیاقی، دیوان انوری به تصحیح مدرس رضوی، دیوان ناصر خسرو به تصحیح سید نصرالله تقوی (چاپ ۱۳۵۶ ه. ش.)، دیوان ملک‌الشعرای بهار چاپ امیرکبیر، برگزیده نثر فارسی به کوشش دکتر معین، تاریخ بیهقی به تصحیح دکتر غنی و دکتر فیاض و تاریخ بلعمی به تصحیح ملک‌الشعرای بهار به کوشش محمد پروین گنابادی می‌باشد.

سازمان کتابهای درسی ایران

چاپ‌از: پیروز

فهرست هندیجات

صفحه	عنوان	صفحه	عنوان
	آگاهی یافتن خسرو از حال	۱	الله
۵۷	فرهاد		ترکیب بند در نعمت و ثنای رسول
۶۱	داستان رستم و اسفندیار ۲	۳	اکرم (ص)
۶۸	رباعی	۱۱	رسم و آیین ملوک عجم
	گفتاری از حجة الاسلام ، امام محمد	۱۴	آرمان شاعر
۶۸	غزالی در محضر سلطان سنجر	۱۷	رؤیای ناصر خسرو
۷۰	کفتار امام	۲۴	دل و دلبر
۷۹	کوزه گر دهر	۲۴	داد و دهش ، علم و دین
۷۹	زندهار	۲۶	ما و اعمال ما
۷۹	اندرز	۲۷	سخنان سودمند
۸۰	زلزله تبریز	۲۹	زمستان
	شکایت از تیره بختی و رنج	۳۰	خطای دل
۸۳	زندان	۳۱	سبکتگین و ابوعلی سیمجور
۸۶	باب سماع الاصوات والالجان	۳۵	نخجیرگر غافل
۹۰	داستان رستم و اسفندیار ۳	۳۶	نکوهش طمع
۹۴	جمال مجلس و زینت شعر	۳۷	رستم و اسفندیار ۱
	فتنه غزان به عهد پادشاهی	۴۳	داستان نوح
۹۵	سنجر	۴۷	غم مخور ای دوست
۱۰۴	رباعی		رهانیدن مجنون آهوان را از دام
۱۰۴	پیام خراسان		صیاد
۱۰۸	در مرثیه امام محمد بن یحیی	۵۰	آزاد کردن مجنون گوزن را
۱۱۱	داستان رستم و اسفندیار ۴	۵۵	مجنون و آهو
۱۱۸	اندر صفت سیستان	۵۶	بیوفایی جهان
۱۲۱	جفای پدر و سیلی استاد	۵۷	بیدادگری فلک
۱۲۴	داستان رستم و اسفندیار ۵		

به نام خدا

از خواجه عبدالله انصاری :

الهی

الهی ، یکتای بی‌همتایی ، و قیوم توانایی . بر همه چیزدانایی ،
و در همه حال بینایی . از عیب مصفاایی ، از شریک مبرایی ، اصل هر
دوایی ، جانداروی دلهایی ، شه‌نشاد فرمانروایی ، متعزز بدتاج کبریایی ،
مستطابین استغناایی ، به تو زبید ملک خدایی .

الهی ، در جلال رحمانی ، و در جمال سبحانی . نه محتاج مکانی
و نه آرزومند زمانی . ندکس بد تو ماند و نه تو به کس مانی . پیداست
که در میان جانی ، بلکه جان زنده بد چیزی است که تو آنی .

الهی ، به فضل خود قایمی و به شکر خود مشکور ؛ به علم عارف
نزدیکی ، و از وهمهای ما دور .

الهی ، ترا به عظمت ستودن وسیله سرور است ، و به شکر نعمت تو
زبان‌گشودن ، مرتبه غرور است .

الهی ، بر هر دل که داغ محبت خود نهادی ، خرمن وجودش
به باد نیستی در دادی .

الهی ، هر که تو را شناخت ، و علم مهر تو افراخت ، هر چه غیر
از تو بود بینداخت .

آن‌کس که تو را شناخت جان را چه کند

فرزند و عیال و خانمان را چه کند

صفحه	عنوان	صفحه	عنوان
۱۸۲	داستان رستم و اسفندیار ۷	۱۲۹	دل نازک
۱۸۸	سخنی چند از عارفان	۱۳۰	باب برزویه طیب
۱۸۹	داستان رستم و اسفندیار ۸	۱۴۵	پاکدامن باش
۱۹۳	داستان افشین و بودلف	۱۴۶	در زندان شروانشاه
۲۰۳	غزل	۱۵۳	می عارفان
۲۰۴	شب عاشق	۱۵۴	مقاله دوم
۲۰۵	مقامه ربیعیه	۱۵۶	در چگونگی شاعر و شعرا و
۲۱۵	ای شمع زرد روی	۱۶۵	سفر
	بردباری عمرولیث، در مرگ	۱۶۵	داستان رستم و اسفندیار ۶
۲۱۵	فرزند	۱۷۱	شب تاریک یا راز آفرینش
۲۱۸	پیغمبر اکرم	۱۷۱	در آیین کاتب و شرط کاتبی
۲۱۹	طلب و طرب	۱۸۱	آلهای آتشین